

Evaluatie gladheidbestrijding

seizoen 2013-2014

augustus 2014

Inleiding

Jaarlijks wordt de inzet de gladheidbestrijding geëvalueerd. Hierbij treft U de evaluatie 2013-2014 aan.

Woord vooraf:

De winter van 2013-2014 is de op een na zachtste winter geweest sinds het begin van de metingen. De 3 wintermaanden brachten samen slechts 10 vorstdagen voort. De norm van een gemiddelde winter is 38 vorstdagen. Verder is er geen sneeuw van betekenis gevallen.

1. Doel gladheidbestrijding

Het hoofddoel van de gladheidbestrijding is er voor te zorgen dat verkeersdeelnemers (automobilisten en fietsers) zich op een veilige manier kunnen verplaatsen. Het gaat hierbij om een inspanningsverplichting van de gemeente en niet om een garantieplicht. Met ingang van 1 januari 1992 bestaat op grond van het huidige Burgerlijk Wetboek artikel 6:174 een risicoaansprakelijkheid voor gemeenten ten aanzien van wegen die niet voldoen aan de eisen die men in de gegeven omstandigheden daaraan mag stellen.

Het voornoemde artikel houdt echter ook in dat van de weggebruiker mag worden verwacht dat hij of zij bij winterse omstandigheden met een grote mate van oplettendheid en voorzichtigheid aan het wegverkeer deelneemt.

De zorgplicht van de gemeente gaat dus niet zover dat de veiligheid van de weg te allen tijde gegarandeerd moet worden. Wel dient aangetoond te worden dat de gemeente aan haar zorgplicht heeft voldaan. De middelen die de beheerder hiervoor kan aanwenden zijn:

- Een gladheidbestrijdingsplan dat is gepubliceerd;
- Een gladheidsmeldsystematiek (contract met MeteoGroup)
- Een goede administratie van tijden en gereden routes (Autologic)
- Het voorhanden hebben van voldoende materieel;
- Consistentie in beleid en uitvoering.

De gemeente Venlo heeft in het verleden ervoor gekozen om de gladheid preventief te bestrijden. Als we de gladheid niet preventief bestrijden moeten we gaan acteren op basis van meldingen. Dit is niet alleen veel minder efficiënt maar zal zeker ook kostenverhogend zijn.

Er is geen inzicht in het aantal ongelukken gedurende de afgelopen seizoenen als gevolg van gladheid. Genoemde doelstelling kan mede gemeten worden aan de hand van de door verkeersdeelnemers ingediende schade claims bij de gemeente.

In het winterseizoen 2013-2014 is 10 keer (2012-2013 27 keer) uitgerukt om gladheid te bestrijden.

De gemeente is in dit seizoen 1 maal (2012-2013 1 claim) aansprakelijk gesteld

Bij de gladheidbestrijding wordt verder gestreefd naar:

- de wegen binnen een gestelde tijd op een veilige manier berijdbaar
- het beperkt houden van de kosten van gladheidbestrijding.
- het beperkt houden van de zoutbelasting van het milieu.

2. Waarnemen gladheid

Met Meteoconsult is een contract aangegaan waarbij de gemeente/strooileider wordt ingelicht bij optredende gladheid. Afgelopen seizoen is een relatief kort (voor wat betreft de daadwerkelijke inzet) seizoen geweest. In Venlo zijn weerstations geplaatst:

Columbusweg (Blerick), Boxhoverweg (Belfeld) en de Maasstraat (Arcen). Deze weerstations maken het mogelijk om nog betere weersvoorspellingen te genereren.

3. Materieel

Voor het bestrijden van de gladheid wordt gewerkt met opzetstrooiers op eigen vrachtauto's en smalspoorvoertuigen. De chauffeurs krijgen jaarlijks een uitgebreide instructie.

Betrouwbare voertuigen zorgen er mede voor dat de gladheidbestrijding efficiënt kan worden uitgevoerd en dat de medewerkers hun werk met plezier kunnen uitvoeren.

Ten behoeve van extra inzet bij extreme sneeuwval staan er 2 sneeuwplougen en 1 strooier paraat die in combinatie met de tractoren van OW ingezet kunnen worden.

4. Gladheidbestrijding op strooiroutes

Strooiroutes algemeen.

De strooiroutes zijn gebiedsgewijs opgesteld. Er zijn 5 hoofdroutes voor de doorgaande wegen en er zijn 5 routes voor de doorgaande fietspaden. Als we preventief strooien kunnen we een complete actie binnen 4,5 uur afronden (voorheen ca 6 uur). Als we sneeuw moeten ruimen dan doen we daar beduidend langer over.

Uitvoering van de gladheidbestrijding geschiedt middels lijsten met straatnamen. Voor zowel strooileider alsook bij presentaties is actueel kaartmateriaal van groot belang. In een oogopslag kunnen dan de routes (inzet, wijzigingen, etc.) worden weergegeven. Dit kaartmateriaal is in 2010 vervaardigd. Gedurende de reguliere werktijd wordt indien noodzakelijk nog de bijzondere routes gestrooid (op wegen langs scholen, verzorgingshuizen, hellingen enz.)

Actiepunt evaluatie 2012-2013:

Afgelopen jaar hebben we Autologic aangekocht en zijn alle routes ingelezen. Autologic is een hulpmiddel voor de chauffeur opdat hij/zij zich volledig kan concentreren op het rijden van het voertuig. Autologic werkt als een navigatiesysteem en daarnaast regelt het systeem de hoeveelheid te strooien wegzout en de strooibreedte.

De strooiroutes worden tijdens langdurige gladheid binnen en buiten de reguliere werktijden gestrooid. Buiten de reguliere werktijden kent Openbare Werken vier diensten:

1. gladheidbestrijding (12 medewerkers).
2. calamiteiten (3 medewerkers).
3. reiniging stadscentra (verschilt per dag tussen 4 en 8 medewerkers).
4. calamiteiten riool (2 medewerkers).

Een deel van het personeel van Openbare Werken is ingeroosterd voor de bestrijding van gladheid buiten de reguliere werktijden (weekenden, feestdagen, nachten).

In de huidige situatie voldoen wij, maar ook de meeste andere Nederlandse gemeenten, niet aan de Nederlandse wetgeving met betrekking tot arbeids- en rusttijden. In Nederland zijn de wettelijke voorschriften rond arbeids- en rusttijden neergelegd in de Arbeidstijdenwetgeving. Deze Arbeidstijdenwetgeving bestaat uit twee onderdelen: 1. De Arbeidstijdenwet (ATW) en 2. Het Arbeidstijdenbesluit (ATB). Voor komend seizoen gaan we de roostering voor de Gladheidbestrijding dusdanig aanpassen dat we enigszins in de pas lopen met de wetgeving.

De afgelopen seizoenen heeft de huidige inroostering nog niet tot grote problemen geleid maar met name tijdens langdurige sneeuwval

Actiepunt evaluatie 2012-2013:

Afgelopen jaar zijn we gestart met een roostering van 3 ploegen. Daarmee zijn de medewerkers weliswaar minder ingeroosterd maar beschikken we wel over meer medewerkers die we kunnen inzetten bij extreme omstandigheden. Met 3 ploegen kunnen we in principe een strooiactie van 24 uur uitvoeren.

5. Gladheidbestrijding op woonstraten

Buiten de strooiroutes resteren nog ca. 300 km woonstraten. In de woonwijken wordt in principe niet gestrooid omdat deze straten vanwege hun profiel en de vele geparkeerde auto's niet bereikbaar zijn. Uitgangspunt voor het vaststellen van de strooiroutes is dat de inwoners binnen 500 meter een gestrooide route kunnen bereiken.

6. Meldingen

Afgelopen seizoen zijn er in 13 meldingen binnengekomen (seizoen 2012-2013 120 meldingen en seizoen 2011-2012 12 meldingen). Als we de 13 meldingen afzetten tegen het aantal strooiacties (10) dan hebben we het over gemiddeld 1,3 melding per strooiactie. Daarnaast is ook de communicatie hierop van invloed.

7. Communicatie

Afgelopen strooiseizoen is op basis van het nieuwe communicatieplan i.o.m. met het team Communicatie een aantal keren gepubliceerd in het E3 journaal en de website van de gemeente Venlo.

8. Service burgers/ woningcorporaties/ verzorgingshuizen

Door de gemeente worden particuliere initiatieven vanuit inwoners ondersteunt (mogelijk ondersteunt door wijkgerichte aanpak of woningstichting) die erop gericht zijn om gezamenlijk een deel van de openbare ruimte (bij voorkeur voetgangersgebieden) sneeuwvrij te houden. Dit met als doel dat ook de kwetsbaren in onze samenleving diverse voorzieningen (winkelcentra, dokter, bushalte) kunnen bereiken in tijden van sneeuw. Bij het initiatief moeten meerdere bewoners betrokken zijn en het betreffende gebied moet minimaal op buurtniveau zijn. De gemeente zal deze initiatieven ondersteunen d.m.v. beschikbaar stellen van sneeuwschuiven, bezems en strooizout. Verder kan de gemeente de initiatiefnemers ondersteunen door hen te adviseren over de wijze van sneeuwruimen.

9. Kosten en gebruik zout

In het seizoen 2013-2014 is in ca. € 120.000,- uitgegeven aan de bestrijding van de gladheid. Onderstaand een vergelijk met voorgaande jaren.

2010-2011	€ 450.000,=	32 strooiacties
2011-2012	€ 144.000,=	14 strooiacties
2012-2013	€ 573.372,=	27 strooiacties
2013-2014	€ 120.000,=	10 strooiacties

Zoals eerder in dit stuk aangegeven zegt het aantal strooiacties niets over het aantal compleet gestrooide routes. Een strooiactie kan bij langdurige sneeuwval bestaan uit meerdere compleet gestrooide routes. Ook hiervoor geldt dat we een eenduidigere registratie moeten gaan uitvoeren om een goed vergelijk tussen kosten en strooiacties te krijgen.

Actiepunt evaluatie 2012-2013:

Afgelopen jaar hebben we een nieuw registratieformulier ontwikkeld om meer inzicht te krijgen in de inzet van middelen (mens, materieel en wegenzout) voor een strooiactie. Aangezien afgelopen seizoen geen gemiddeld winterseizoen was kunnen we nu nog niet zeggen of dit formulier voldoet aan de wensen.

De leverancier voor het strooizout is de fa Stone Base BV uit Den Bosch. Om enigszins verzekerd te zijn van een tijdige levering gedurende het winterseizoen is in het leveringscontract als voorwaarde gesteld dat leveringen gedurende het winterseizoen binnen 48 uur uitgevoerd moeten worden op straffe van € 1.000,= boete voor elke dag dat er later wordt geleverd.

In het onderstaand overzicht is te zien dat het verbruik van strooizout per inzet het afgelopen seizoen aanzienlijk lager is dan in het seizoen 2012-2013. Het verschil wordt vooral veroorzaakt doordat er geen sneeuw is gevallen en er dus alleen preventieve acties hebben plaatsgevonden.

Gladheidbestrijding seizoen 2013-2014 in cijfers.

Omschrijving		seizoen 2013-2014	seizoen 2012-2013	
Aantal inzetten	<i>volledig</i>	6 keer	25 keer	
	<i>gedeeltelijk</i>	4 keer	2 keer	
	<i>Sneeuwruimen wijken</i>	0 keer	0 keer	
	<i>totaal</i>	10 keer	27 keer	
<i>Inzet preventief</i>		8 keer	13 keer	
<i>Inzet curatief</i>		2 keer	14 keer	
Hoeveelheid zout	<i>op wegen</i>	138 ton	680 ton	
	<i>op fietspaden</i>	33,5 ton	340 ton	
	<i>totaal</i>	171,5 ton	1020 ton	
	<i>gemiddeld per inzet</i>	17,2 ton	37,8 ton	
	<i>inkoop in dit seizoen</i>	217,5 ton	669 ton	
	<i>Restant einde seizoen</i>	650 ton	274 ton	
Aanvangstijdstip	<i>tussen 7.30 en 16.00</i>	0 keer	5 keer	
	<i>tussen 16.00 en 24.00</i>	4 keer	12 keer	
	<i>tussen 0.00 en 7.30</i>	6 keer	10 keer	
Soort dag	<i>weekend</i>	3 keer, dit is 30,0%	5 keer, dit is 18,5%	
	<i>ADV</i>	n.v.t. keer, dit is 0,0%	n.v.t. keer, dit is 0,0%	
	<i>feestdag</i>	0 keer, dit is 0,0%	0 keer, dit is 0,0%	
	<i>werkdag</i>	7 keer, dit is 70,0%	22 keer, dit is 81,5%	
Aantal keren	<i>op-, be- of aanvriezen</i>	10 keer, dit is 100,0%	13 keer, dit is 48,1%	
	<i>sneeuw</i>	0 keer, dit is 0,0%	14 keer, dit is 51,9%	
	<i>ijzel, ijsregen</i>	0 keer, dit is 0,0%	0 keer, dit is 0,0%	
Inzet in de maand	<i>november</i>	1 keer op	0 keer op	
	<i>december</i>	4 keer op	5 keer op	
	<i>januari</i>	3 keer op	9 keer op	
	<i>februari</i>	2 keer op	9 keer op	
	<i>maart</i>	0 keer op	4 keer op	
	<i>april</i>	0 keer op	0 keer op	

10. Toekomstige ontwikkelingen

Het winterseizoen 2013-2014 is een relatief kort seizoen geweest. Vanwege de kwakkelende omstandigheden zijn er slechts 10 preventieve strooiacties uitgevoerd.

De ontwikkelingen zitten met name in de wijze waarop het wegezout wordt aangebracht. Tot op heden maken we gebruik van de natzout methode. Dit betekent dat droog zout samen met pekewater wordt verspreid. De toekomst ligt in het sproeien met pekewater. Op deze wijze kun je met aanzienlijk minder zout de gladheid goed bestrijden. Het enige minpunt is de onduidelijkheid of dit ook goed werkt bij extreme lage temperaturen. Als we de komende winterseizoenen dergelijke omstandigheden (temperaturen tussen -10 en -15 graden) mee gaan maken dan zullen we het sproeien testen.

We moeten ons echter wel blijven realiseren dat gladheid niet te voorspellen is en dat we alle mogelijke voorbereidingen treffen om de gladheid zo goed als mogelijk te bestrijden. We kunnen enerzijds extra investeringen doen om alle wegen zo goed en snel mogelijk begaanbaar te maken en te houden. Van de andere kant mogen we van de gebruikers van ons wegennet verwachten dat zij zich aanpassen aan veranderende weersomstandigheden.

11. Acties naar aanleiding van de evaluatie

1. Autologic verder inrichten.
2. Testen sproeien onder extreme omstandigheden.